

Sygn. akt III Cz 961/19

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Andrzej Dyrda

Sędziowie: SO Henryk Brzyżkiewicz

SO Artur Żymełka

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2020 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Wojewódzkiego Szpitala (...) w R.

przeciwko K. F.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3. wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z 9 stycznia 2019 roku, sygn. akt II C 729/18

postanawia:

1. **oddalić zażalenie;**

2. **zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 450 (czteryście pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

SSO Artur Żymełka SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz

Sygn. akt III Cz 961/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym rozstrzygnięciem o kosztach procesu zawartym w wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 9 stycznia 2019 roku w sprawie z powództwa Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Wojewódzkiego Szpitala (...) w R. przeciwko K. F. o zapłatę – na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążania pozwanego kosztami procesu.

Powyższe postanowienie w całości zaskarżyła strona powodowa, zarzucając mu naruszenie przepisu art. 102 k.p.c. w związku z art. 98 k.p.c., wnosząc o jego zmianę i przyznanie powodowi od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów postępowania za obie instancje. Podniosła, iż nawet trudna sytuacja ekonomiczna strony uniemożliwiająca poniesienie kosztów bez uszczerbku utrzymania własnego i rodziny, nie stanowi podstawy zwolnienia z obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi.

W odpowiedzi na zażalenie strona pozwana wniosła o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zgodnie z przepisem art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przytoczona regulacja prawna, jako przepis szczególnie do art. 98 k.p.c., winna być stosowana w wyjątkowych sytuacjach. Ocena zatem zaistnienia tych przesłanek winna być dokonywana w całokształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od zasady podstawowej – odpowiedzialności za wynik procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974r., II CZ 223/73).

W doktrynie i orzecznictwie, jako okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 102 k.p.c., wskazuje się zarówno te związane z samym przebiegiem postępowania, jak również dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Niemniej jednak, trudna sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystna, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi samodzielnej podstawy zwolnienia od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, chyba że na rzecz tej strony przemawiają dalsze szczególne okoliczności, które same mogłyby być niewystarczające, lecz łącznie z trudną sytuacją ekonomiczną wyczerpują znamiona wypadku szczególnie uzasadnionego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 sierpnia 2012r., I ACa 316/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 czerwca 2012r., I ACz 961/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 grudnia 2014r., I ACa 1050/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 listopada 2014r., I ACa 596/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 grudnia 2016r., I ACa 665/16).

Strona powodowa kwestionując zaskarżone postanowienie powołała się de facto na okoliczność trudnej sytuacji majątkowej pozwanego, jednakże K. F. jest ponadto osobą schorowaną i niepełnosprawną w znacznym stopniu, nie posiada wartościowego majątku, a utrzymuje się ze świadczeń uzyskiwanych z (...) w wysokości 500 zł. miesięcznie oraz pomocy rodziny, przy miesięcznych kosztach utrzymania wynoszących 800 zł.

Nadto, nie można pominąć, że ocena, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy, w związku z czym w zasadzie nie podlega kontroli instancyjnej i może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2012r., III CZ 17/12; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2012r., V CZ 2/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 lipca 2014r., I ACa 18/14). Niewątpliwie prezentowane powyżej stanowisko, ogranicza zakres rozpoznania zażalenia na postanowienie o kosztach procesu przez Sąd II instancji, a w konsekwencji „uszczupla” możliwość modyfikowania przez Sąd II instancji rozstrzygnięcia o kosztach opartych na podstawie art. 102 k.p.c. jedynie do przypadków, gdy nieobciążenie strony przegrywającej kosztami procesu byłoby rażąco niesprawiedliwe. Sąd meriti uzyskuje tym samym dużą autonomię w kształtowaniu tego rozstrzygnięcia. Dysponentem więc odmiennego uregulowania obowiązku poniesienia kosztów procesów, nawet jeżeli dany stan faktyczny, w ocenie Sądu II instancji dawałby podstawy do zastosowania reguły ogólnej, tj. art. 98 k.p.c., pozostaje Sąd I instancji, dopóki takie ukształtowanie rozstrzygnięcia o kosztach procesu nie jest rażąco niesprawiedliwe.

Sąd Okręgowy, w opisanych powyżej okolicznościach nie doszukuje się rażącej niesprawiedliwości. W konsekwencji uznać należało, że zastosowanie przez Sąd I instancji normy z art. 102 k.p.c. nie było nieuzasadnione.

Z powołanych powyżej względów, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji, po myśli art. 385 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. Koszty te ustalono w oparciu o § 2 pkt 4 w związku z § 10 ust.

2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za adwokackie .

SSO Artur Żymelka SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz